

СТАНОВИЩЕ

за докторската дисертация на тема : „*Съвременни аспекти на културната журналистика*” на Екатерина Дмитриева Титова Станковски за присъждане на образователната и научна степен „доктор”, СУ"Св.Климент Охридски" ФЖМК, катедра "История и теория на журналистиката"

Професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – Теория на журналистиката и медиите)

Научен ръководител: доц. д-р Мария Попова

Автор на становището: проф. д-р Маргарита Пешева, преподавател в катедра „*Медии иобществени комуникации*“, УНСС

1. Актуалност на избраната тема за дисертация

Актуалността на дисертационният труд зависи от няколко основни фактора- глобализацията и медийните технологии определят голямата промяна на средата и контекста, в които днес се развива културната журналистика. Стремителното разширяване на интернет в последния четвърт век предизвиква съществени трансформации в културната журналистика, които все още не са достатъчно изследвани. Ето защо особено важен е теоретичният анализ на развитието на културната журналистика онлайн - появата на многобройни сайтове и блогове за изкуство и култура, които търсят нови потребители и други възможности за културна комуникация. Културата все повече се изразява чрез онлайн медиите, които ѝ придават глобален смисъл, а също и глобална аудитория.

Докторантката Екатерина Титова показва отлично познаване на този актуален проблем в научната литература, тя има задълбочени познания в областта на развитието на културата, културната журналистика, дигитализацията на медиите, културната журналистика онлайн.

Дисертационният труд е написан с професионална компетентност, в него се разглеждат различни школи и течения, цитират се многобройни източници, анализират се идеи и хипотези на много известни изследователи, което говори за професионални познания и задълбоченост при реализацията на това интересно научно изследване.

2. Структура и съдържание на дисертацията

Дисертационният труд се състои от увод, четири глави, заключение, приложения и библиография. Тя е в обем от **387 страници**.

Библиографията съдържа **204 източника**, от които **109 източника** - на кирилица, **95 източника** - на латиница, някои статистики, анкета и **12 интервюта**, проведени специално за научното изследване. Като обем, структура, научни методи, изводи и обобщения, дисертационният текст надхвърля научните изисквания, които се предявяват към една докторска дисертация. Докторантката Екатерина Титова представя обширно научно изследване, което респектира със задълбочен теоретичен анализ и проведени няколко социологически изследвания, които имат сериозна доказателствена стойност.

Дисертационният труд оптимално съчетава теоретичния анализ и емпиричните изследователски методи. Докторантката Екатерина Титова прилага разнообразни методи за разглеждане, анализ и осмисляне на ролята, функциите и спецификите на културната журналистика - научен анализ и синтез, аргументативен анализ, анализ на отделни случаи от културната практика, провеждане на полустандартизирано интервю с 12 журналисти- експерти в културната сфера и др. Отличното съчетаване на теоретични и социологически методи многократно усилва доказателствената част на дисертационния труд, прави валидни направените научни изводи и обобщения.

Първа глава е посветена на някои теоретични понятия и дефиниции за култура и цивилизация, развитие на масовата култура в условията на глобализация. Докторантката показва много добра осведоменост по отношение на автори и философски школи, които изясняват явленията култура и цивилизация - Арнолд Тойнби, Жан-Франсоа Лиотар, Самюел Хънтингтън, Едгар Морен, Валтер Бенямин и др. Тя разглежда и главните специфики на културната журналистика, и предимно - на лайфстайл журналистиката, която стана особено популярна с развитието на новите технологии, интернет и социалните медии.

Втора глава е посветена на дигитализацията на медиите, на появата на мрежата и изключителната ѝ роля в професионалния и личния живот на съвременния човек. Докторантката обстойно разглежда възникването на онлайн журналистиката, появата на блогосферата, социалните медии и гражданската журналистика, които генерално променят общата културна ситуация в живота и всекидневието на днешния човек.

Трета глава е посветена на развитието на културната журналистика в епохата на глобализация - на пазарите, културните индустрии, културните артефакти и тяхното днешно възприемане чрез множество екрани, което едновременно разширява, но и проблематизира културата - предимно в контекста на новите глобални пазари, които предполагат много по-голям мащаб за обмен на културни ценности. Докторантката показва отлични познания относно процесите на глобализация, и техните основни културни измерения. Извършеният научен анализ впечатлява със

своята широта и дълбочина. Докторантката разглежда множество проблеми, които са особено важни за днешното състояние и развитие на културната журналистика. Един от тях е влиянието на интернет по отношение на спазването на авторските права и интелектуалната собственост, които днес са много актуални, в контекста на разглежданата от ЕК нова *Директива за авторските права онлайн*.

Четвърта глава е посветена на културната журналистика, разгледана чрез емпиричния опит на отделните случаи, и дълбочинното интервю, проведено от докторантката с 12 експерти в областта на културната журналистика. В дисертационния труд се разглеждат и анализират три отделни случаи, един от които е посветен на развитието на театралната реформа у нас, който е разгледан твърде обстойно и задълбочено, въз основа на многобройни факти, исторически свидетелства, проведени изследвания с помощта на количествени и качествени социологически методи. Научният анализ на развитието, проблемите и противоречията на театралната реформа у нас е безспорен научен принос на този дисертационен труд.

Дисертационният труд като цяло се отличава с теоретична задълбоченост и професионална компетентност, той е написан с много ясен език и стил, който показва професионалните познания на докторантката, нейното умение да анализира и систематизира теоретични постановки и емпирични факти, както и да формулира необходимите научни изводи и обобщения.

3. Научни приноси

Дисертацията е оригинално и ценно научно изследване, което, според мен, съдържа няколко основни научни приноси:

Първият принос е осъщественото подробно изследване на три отделни случаи в областта на културата- театралната реформа в културната сфера; фестивалите в областта на музиката, както и ролята на медиите за популяризиране на различните изкуства и изграждане на художествен вкус у публиката. Анализ на случаи от практиката е утвърден метод в дълбочинните, качествени методики, който често се използва за цялостно и дълбочинно разглеждане на определен проблем. Докторантката представя три отделни случаи от културната практика, между които се откроява обширният и много задълбочен концептуален анализ на театралната реформа у нас, която е разгледана с помощта на многобройни теоретични и емпирични методи. Този научен анализ респектира с теоретични познания и концептуална дълбочина, ето защо е научен принос на този дисертационен труд.

Вторият принос е използваната за целите на научния анализ интегрална методология. Докторантката си служи с много и разнообразни методи- теоретични и емпирични. Тя анализира културната журналистика с помощта на методите на теоретичния анализ и синтез, сравнителния анализ, аргументативния анализ и др. Към теоретичните методи докторантката надгражда серия емпирични методи - проведените от нея няколко социологически изследвания, основани на количествени и качествени методи. Всичко това придава на дисертационния труд широта и богатство на научната аргументация. Изборът и успешната реализация на толкова сложна, интегрална методология е научен принос на този дисертационен труд.

Третият принос са проведените от докторантката дълбочинни интервюта с 12 експерти в сферата на културната журналистика, с помощта на въпросник, който съдържа 7 отворени въпроси. Докторантката е направила интервюта с журналисти, собственици и главни редактори на някои от най-известните сайтове и блогове за изкуство и култура у нас: kultura.bg, webcafe.bg, kafene.bg, azcheta.com, sofialive.bg, lovetheater.bg и др. Техните виждания и оценки за развитието на културната журналистика в мрежата, за нейните предимства и недостатъци, проблеми и перспективи са много впечатляващи. Тези интервюта са ценен принос към дисертацията. Те по оригинален начин валидизират извършеното обстойно теоретично изследване. Поради което са научен принос на този дисертационен труд.

4. Публикации по темата на дисертацията.

Докторантката Екатерина Титова е представила **седем публикации** по темата на дисертацията си, които са направени в авторитетни научни издания като: Годишник на СУ "СВ.Кл.Охридски", ФЖМК, и електронните списания „*Медии и обществени комуникации*“ и „*Медиите на 21 век*“. Те напълно отговарят на изискванията, които се предявяват към една докторска дисертация.

5. Препоръки и въпроси към докторантката

Дисертацията е сериозно, отлично аргументирано и много интересно научно изследване, което ще бъде много полезно за медийни изследователи, журналисти от сферата на културата, специалисти по връзки с обществеността, експерти по културен маркетинг и мениджмънт, просветени читатели. Ето защо препоръчвам това изследване да бъде публикувано, след известна редакция.

С оглед възможната му публикация, имам някои препоръки, които се отнасят главно до проведените емпирични изследвания, основани на различни социологически методики- анализ на случаи; изследване на

медийно съдържание, анкетно проучване за отношението на респондентите към новите форми на онлайн комуникация, 12 дълбочинни интервюта с експерти и журналисти, работещи в онлайн сайтове за култура и изкуство. Всяко едно от тези изследвания се нуждае известно разяснение и прецизиране на неговата методология. **При медийното наблюдение на театралната реформа**, извършено от агенция Perceptika е необходимо точно изброяване на наблюдаваните медии - печатни и онлайн, посочване на новинарските сайтове, форуми и блогове, които са включени в изследването, изрично упоменаване, че данните са представителни за медийното съдържание именно в тези конкретно наблюдавани онлайн медии, а не по отношение на цялата медийна сфера онлайн, която практически е необятна. **При анкетното проучване** трябва да се уточни начина на неговото провеждане, обема на извадката, респондентите да се дефинират по възраст, пол, образование, социален статус, да се посочи, че получените количествени данни са непредставителни на национална база и др.

За целите на бъдещата публикация на това оригинално научно изследване, проведените от докторантката 12 дълбочинни интервюта с водещи журналисти от онлайн медии, работещи в сферата на културата, се нуждаят от авторски анализ, интерпретация и осмисляне, който да разгледа, систематизира и обобщи техните професионални позиции и оценки.

Имам следните въпроси към докторантката:

1. Кои са основните дефицити в съвременната културна журналистика у нас, създавана в сайтове и лични блогове в последните години?

2. Какви промени ще настъпят в културната журналистика онлайн в следващите две десетилетия? Дали тя също ще бъде заплашена от дехуманизация, като имам предвид изключителните темпове в развитието на рожурналистиката?

6. Заключение

Представената докторска дисертация е оригинално и интересно научно изследване, което респектира със своя мащаб и изследователска дълбочина. Това научно изследване надхвърля изискванията, които се предявяват към една докторска дисертация. Проведеното комплексно изследване на театралната реформа, въз основа на различни методики е ценен принос в разбирането и осмислянето на този проблем в научната литература. Докторантката Екатерина Титова показва задълбочени познания в областта на културната журналистика, нейните видове,

развитието на културната журналистика онлайн. Дисертационният труд като цяло впечатлява с направения пространен и задълбочен теоретичен анализ на развитието и проблемите, които стоят пред културната журналистика у нас, а също и с проведените емпирични изследвания, които му придават необходимата богата аргументация.

Всичко това ми дава нужните основания **напълно убедено** да препоръчам на уважаемите членове на научното жури да присъдят образователната и научна степен „доктор“ на Екатерина Дмитриева Титова Станковски за нейната дисертация *“Съвременни аспекти на културната журналистика”*, професионално направление 3.5.Обществени комуникации и информационни науки (Журналистика – Теория на журналистиката и медиите) .

София, 28 януари 2019г.

Подпис:
проф. д-р Маргарита Пешева